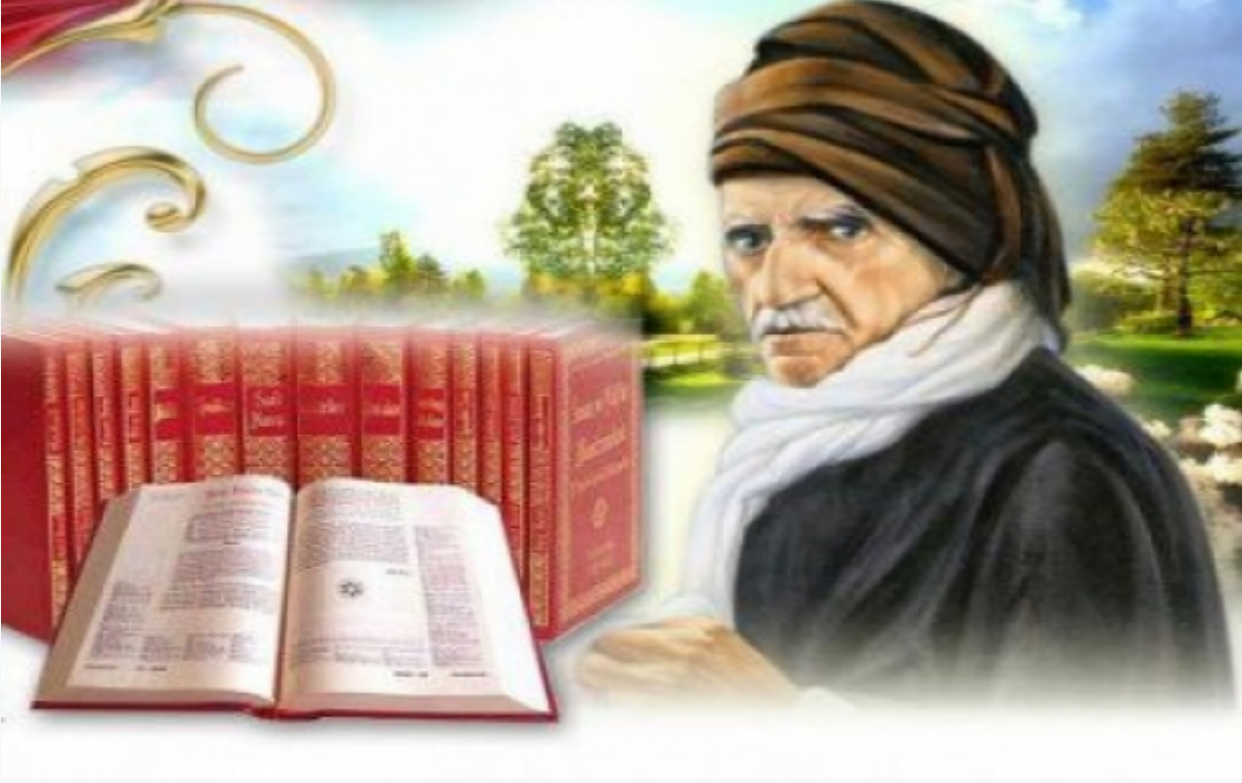

Usûl, ahkâm-ı esâsiye ve Risâle-i Nûr

Risâle-i Nûrların usûl ve ahkâm-ı esâsiyesi önemli bir mevzû. Hele ki şahs-ı mânevî başlı başına incelenmesi ve işlenmesi gereken bir konudur. Usûlsüz, methodsuz bir meslek ve meşrep olamaz. Her mesleğin bile bir usûl ve esâsı varken, elbette ki Kur'ânî bir yol olan Risâle-i Nûr mesleğinin de bir usûl ve esâsı olmalıdır. Şöyle düşünelim; bir otobanda taşıt kullanıyorsunuz ve o yolda hiç bir trafik levhâ ve işaretleri yok. Sonuç ne olur? Mâlûm! Aynen öyle de Risâle-i Nûr eserlerinin de metod ve usûlû mesâbesinde olan Lâhika mektupları var ve çok önemlidir. Bizim hizmet düstûrlarımız, gâyetimiz kadar önemlidir.

Bir mü'minin gayesi i'lâ-î kelimatullah olacaksa, ki öyledir, aracı da sünnetullah olmalıdır. Yoksa usûlsüzlük ile maksada ulaşamaz ve zarar verilir. Bu çerçeveden değerlendirdiğimizde Üstadımızın Risâle-i Nûrlardaki en önemli usûl ve esâsının sünnet olduğunu görürüz. Zaten Bediüzzamân Hazretleri sünnet-i seniyyenin tatbîkatında ve ihyâsında asrımızda Efendimiz'in (asm) vârisidir.

Üstad Bediüzzamân Hazretlerinin usûl ile ilgili tespitlerinden istifâde edelim inşaallah:

“İtikad ve amelde, usûl ve ahkâm-ı esâsiyede peygamberlerin hepsi daimdirler, sabittirler, müttehittirler. İhtilâf ve tefâvütleri, ancak fûrûâtıdır. Zaten zamanların tebeddülüyle fûrûâtın da tebeddül ve tegayyürü tabîî bir şeydir.”¹ Öyleyse usûl ve ahkâm-ı esâsiyede de Risâle-i Nûrlar peygamberî bir yol tâ'kib etmiştir.

Demek “usûl ve ahkâm-ı esâsiyede peygamberlerin hepsi daimdirler, sabittirler, müttehittirler.” Fark, teferruât meselelerdedir.

“Bediüzzamân Hazretleri eserlerinde, hemen bütün büyük müellif ve ediplerden farklı olarak, lâfızdan ziyâde mânâyâ ehemmiyet vermiştir. Mânâyı lâfza fedâ etmemiş; lâfzı mânâyâ fedâ etmiştir. Üslûpta okuyucunun bir nev'î hevesini nazara almamış, hakîkati ve mânâyı esâs tutmuştur. Vücûda elbiseyi yaparken vücûttan kesmemiş, elbiseden kesmiştir. Risâle-i Nûr'daki akli, kalbi, rûhu ve vicdanı celb eden ve hakîkate râm eden o İlâhî câzibedendir ki, çoluğu-çocuğu, genci-ihyâyı, avâmı-havassı o Nûra koşuyorlar ve o câzibedar Nûrun pervânesi oluyorlar... Risâle-i Nûr bunu yaparken de müsbet bir usûl tâ'kib etmiştir.”²

Yukarıdaki paragrafta çok önemli îzâhlar vardır. Özellikle Risâle-i Nûr'un müsbet bir usûl tâ'kib etmesi çok önemlidir. Çünkü Risâle-i Nûrların en önemli düstûrlarından bir tanesi de müsbet hareket etmektir ki usûlde de bu müsbet yolun tâ'kib edildiğini görüyoruz.

Bediüzzamân Hazretleri Risâle-i Nûrlar için de şu tespitleri yapmıştır. Risâle-i Nûr'larda usûl ve esâs noktasında bu tespitler de önemlidir.

* Zaman şahıs zamanı değil, şahs-ı mânevî zamanıdır. * Risâle-i Nûr'da şahıs yok, şahs-ı mânevî vardır. * Ben bir hiçim. *

Risâle-i Nûr, Kur'ân'ın malıdır, Kur'ân'dan süzülmüştür.

* Şeref ve hüsün Kur'ân'ındır. * Şahsımla Risâle-i Nûr iltibâs edilmiş. * Meziyet, Risâle-i Nûr'a aittir. * Risâle-i Nûr'un neşrindeki harîka muvaffakiyet ise, Risâle-i Nûr tâlebelerine aittir.

* Yalnız şu kadar var ki, şiddetli ihtiyacıma binâen Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı Hakîmden bana ilâç ve tiryakları ihsân etti; ben de kaleme aldım. * Her nasılsa, bu zamanda birinci tercümanlık vazîfesi bana düşmüş. * Ben de Risâle-i Nûr'un tâlebesiyim. * Bir risâleyi şimdiye kadar yüz defa okuduğum halde yine okumaya muhtaç oluyorum. * Ben sizlerin ders arkadaşınızım.

Risâle-i Nûr müellifi kendisini böyle ifâde ediyor ise, elbette ki bizlere düşen de onun usûl ve esâsında sadakâtle gitmektir.

Ayrıca İhlâs Risâlesi'nin son kısmındaki Bedüzzamân Hazretlerinin şu cümlesi de çok mânidardır: “Bir sene bu risâleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan, bu zamanın mühim, hakîkatli bir âlimi olabilir.”³

Evet, bu cümlede “Bu zamanın mühim, hakîkatli bir âlimi olabilir” sırrını nasıl anlamalıyız? Esâsında nasıl ki kâinat boşluk kaldırmıyor ise Risâle-i Nûrlar da bu asrımızın insanların ihtiyaçları noktasında boşluk bırakmıyor. Biz Risâle-i Nûrları hakîkî manâda anladık dersek o zaten alâmet-i gurûr olur. Öyleyse sır nedir? Sır gelen cümlede saklı olmalıdır. “Eğer anlamasa da, mâdem Risâle-i Nûr şakirtlerinin bir şahs-ı mânevîsi var; şüphesiz o şahs-ı mânevî bu zamanın bir âlimidir.”⁴

İşte bütün bakış açımızı Risâle-i Nûrların değişik yerlerinde çoklukla yer alan ve ehemmiyetine binâen Bedüzzamân Hazretleri'nin üzerinde fazlaca durmaya çalıştığı şahs-ı mânevî hakîkati ile çözmeye çalışmalıyız. Çünkü özellikle bu zaman ve asırda şahıs dâhî, hatta yüz dâhî derecesinde de olsa yine mağlup olduğu ve ehemmiyetinin olmadığı îzâhları da Bedüzzamân Hazretlerine aittir.

Mâdem bu asır ve zaman zarûretleri de nazara alarak şahıs zamanı değil ve şahs-ı mânevî zamanı ise o halde bütün değerlendirmelerimizi ve bakış açımızı bu çerçeveden ortaya koymak gerekiyor.

Bedüzzamân Hazretleri metod ve usûl olarak Asr-ı Saadeti âhîrzamana taşımış ve şahsî fazîletlerden ziyâde Risâle-i Nûrlara kanâat etmeyi, ihlâs, sadakât ve tesânüd sıfatları çerçevesinde bir hizmet metodunu Kur'ân'dan alarak ilhâm, ihtâr, sünûhât-ı kalbîye ve feyz-i Kur'ân ile bir külliyyat ortaya koymuştur. Risâle-i Nûr eserlerinde gösterilen metod ve usûle de bizlerin kanâat etmemizi söylemiştir.

Risâle-i Nûrların şahs-ı mânevîsi ve şakirtlerinin ihlâs ve tesânüdlерinden meydana gelen şahs-ı mânevî bir havuz gibidir. Bu havuz kevser-i Kur'ânî havuzudur. Bütün haseneler şahs-ı mânevî havuzunda birikiyor. Eğer daire içersinden birisi bu havuza itimad etmeyip şahsî cesâretini, zekâsını, ilmini, bilgisini, hizmetini ve sâire işlerini şahsî sahiplenmeye çalışacak ise veya böyle bir duruma hamlediyorsa, işte o zaman şahs-ı mânevî dairesi dışında hareket ediliyor demektir. Madem Risâle-i Nûr dâvâsında şahıs yerine şahs-ı mânevî var, o şahs-ı mânevînin makâmı Ferîd makâmıdır. Bu dâvâda bütün ilimlere vâkıf çok değişik tabakalardan insanlar var. Öyleyse onların bütün mezîyet ve fazîletleri ile şâkirane iftihar etmek gerekiyor. Çünkü o hasletler hepimizin. Bu açıdan baktığımızda o şahs-ı mânevîden hisse almanın yollarına bakmamız ve çalışmamız sanırım en ehemmiyetli ve isâbetli yol ve sır olsa gerektir.

Dipnotlar:

1- İşârâtü'l-İ'câz, 2006, s: 49 2- Tarihçe-i Hayat, 2006, s: 1068 3- Lem'alar, 2005, s: 404 4- Lem'alar, 2005, s: 404

01 Şubat 2011, Salı Yeni Asya Gazetesi